

แนวทางและมาตรการรณรงค์เพื่อสืบสานคุณค่าทางวัฒนธรรมเนื่องในประเพณีสงกรานต์

พุทธศักราช ๒๕๖๖

“สืบสานสงกรานต์วิถีไทย ร่วมสานใจ สู่สากล”

สืบสานสงกรานต์วิถีไทย

- การจัดกิจกรรมสืบสานและส่งเสริมประเพณีสงกรานต์ที่ทรงคุณค่าสาระอันดีงาม
- การจัดกิจกรรมสืบสานประเพณีสงกรานต์อย่างสร้างสรรค์
- การส่งเสริมประเพณีสงกรานต์ให้เป็นประเพณีที่ยั่งยืนด้านสังคม ได้แก่ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ การเคารพและปฏิบัติตามกฎจราจรและกฎหมายอื่นๆ ตลอดจนการปลอดภัยจากโรคและภัยสุขภาพของประชาชน
- การสืบสานคุณค่าสาระของวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีอัตลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่นตามภูมิหลังของวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน
- การเคารพสิทธิมนุษยชนในการเข้าร่วมกิจกรรมประเพณีสงกรานต์ของประชาชน

การเสนอประเพณีสงกรานต์ในประเทศไทย เป็นรายการตัวแทนมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ ต่อยูเนสโก

“สืบสานสงกรานต์วิถีไทย ร่วมสานใจ สู่สากล”

ประเพณีสงกรานต์ได้รับการอนุรักษ์ส่งเสริม และสืบสาน ตลอดจนมีการเผยแพร่ต่อชาวต่างชาติตามหลักคุณค่าสาระของประเพณีที่แท้จริงอย่างยั่งยืน ในฐานะที่เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของไทย โดยความร่วมมือของทุกองคาพยพในประเทศ

ร่วมสานใจ สู่สากล

- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับประเพณีสงกรานต์ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระหว่างประเทศ
- การเผยแพร่คุณค่าสาระของประเพณีสงกรานต์ที่แท้จริงต่อชาวต่างชาติ
- การสร้างความตระหนักรู้ต่อประชาชนชาวไทยเกี่ยวกับประเพณีสงกรานต์ที่มีโอกาสได้รับการพิจารณาจากยูเนสโกให้ขึ้นทะเบียนเป็นรายการตัวแทนมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ
- รณรงค์ให้ประชาชนสืบสานคุณค่าสาระของประเพณีสงกรานต์และอัตลักษณ์ความเป็นไทยในการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสร้างการรับรู้อัตลักษณ์ความเป็นไทยในประเพณีสงกรานต์ต่อชาวต่างชาติ
- การสนับสนุนประเพณีสงกรานต์ตามแนวคิด Soft Power ด้านอนุรักษ์และขับเคลื่อนเทศกาลประเพณีสู่ระดับโลก

ความสำคัญของการจัดทำแนวทางและมาตรการรณรงค์เพื่อสืบสานคุณค่าทางวัฒนธรรมเนื่องใน ประเพณีสงกรานต์ พุทธศักราช ๒๕๖๖ “สืบสานสงกรานต์วิถีไทย ร่วมสานใจสู่สากล”

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๓ เห็นชอบให้เสนอประเพณีสงกรานต์ ในประเทศไทย เป็นรายการตัวแทนมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติต่อยูเนสโก เนื่องจาก ประเพณีสงกรานต์มีการเฉลิมฉลองทั่วทุกพื้นที่ของประเทศไทยตามภูมิหลังทางชาติพันธุ์ วัฒนธรรมและ ขนบธรรมเนียมที่แตกต่างกัน อันบ่งชี้ถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่มีจุดร่วมกันเพียงหนึ่งเดียว ทั้งยัง สะท้อนถึงความสามารถในการสร้างสรรค์ของมนุษย์ ตลอดจนการขึ้นทะเบียนสงกรานต์ในประเทศไทย จะกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรม ทั้งในประเทศที่มีความเชื่อที่คล้ายคลึงกัน และแตกต่างกัน ตลอดจนเปิดโอกาสให้ทุกกลุ่มคนได้เข้าร่วมประเพณีอย่างทั่วถึงเท่าเทียมกัน โดยขณะนี้ กระบวนการดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณาของยูเนสโก

๑. แนวคิด “สืบสานสงกรานต์วิถีไทย ร่วมสานใจ สู่สากล” สื่อความหมายได้ ดังนี้

๑.๑ สืบสานสงกรานต์วิถีไทย หมายถึง การอนุรักษ์ สืบสานและส่งเสริมประเพณีสงกรานต์ ที่ทรงคุณค่า สาระอันดีงาม และการปฏิบัติตามแบบของประเพณีวัฒนธรรมที่เหมาะสมของแต่ละ ท้องถิ่นตามภูมิหลังของวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน โดยยังคงแก่นแท้ของประเพณีที่มีร่วมกัน ซึ่งสะท้อนถึง การแสดงออกที่งดงาม อ่อนโยน เอื้ออาทร มีน้ำใจไมตรีให้แก่กันและกัน และบรรยากาศแห่งการแสดง ความกตัญญูที่สามารถแสดงออกได้ ต่อครอบครัว บรรพบุรุษ บิดามารดา ผู้มีพระคุณ ตลอดจนศาสนาและ ความเชื่อที่นับถือ นอกจากนี้ยังรวมถึงค่านิยมในการเคารพมาตรการรักษาความปลอดภัยในช่วงประเพณี สงกรานต์ และการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด รวมถึงการเคารพในสิทธิมนุษยชน

๑.๒ ร่วมสานใจ สู่สากล หมายถึง การส่งเสริมการเผยแพร่คุณค่าสาระที่ดีงามของประเพณี สงกรานต์ในฐานะที่เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของไทย และการปฏิบัติตามแบบของประเพณีวัฒนธรรม ที่เหมาะสมของแต่ละท้องถิ่นตามภูมิหลังของวัฒนธรรมที่แตกต่างกันสู่สายตาชาวต่างชาติ อีกทั้งมีการส่งเสริม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับประเพณีสงกรานต์ในต่างประเทศ ตลอดจนมีการสร้างความ ตระหนักรู้และห่วงแหนต่อประเพณีสงกรานต์ของประชาชนชาวไทยในฐานะที่ประเพณีสงกรานต์เป็นประเพณี ที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของความเป็นไทยในทุกภูมิภาค และเป็นหนึ่งในแนวคิด Soft Power ด้านอนุรักษ์และ ขับเคลื่อนเทศกาล ประเพณีสู่ระดับโลกของรัฐบาล โดยอาศัยการบูรณาการจากทุกภาคส่วน ประกอบด้วย ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

๒. แนวทางและมาตรการรณรงค์ เพื่อดำเนินการประเพณีสงกรานต์ พุทธศักราช ๒๕๖๖

การรณรงค์เรื่อง “สืบสานสงกรานต์วิถีไทย ร่วมสานใจ สู่สากล” ประกอบด้วย

๒.๑ ขอความร่วมมือหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ร่วมกันจัดกิจกรรมประเพณี สงกรานต์ มุ่งเน้นสืบสานคุณค่าสาระของประเพณีอันดีงาม พร้อมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สู่การรับรู้ของชาวต่างชาติ

๒.๒ ส่งเสริมให้จังหวัดต่าง ๆ ใช้พื้นที่จัดกิจกรรมทางศาสนาและวัฒนธรรมในเทศกาลสงกรานต์ ร่วมกันสืบสานประเพณีที่ดีงาม เหมาะสม

๒.๓ รณรงค์ให้ประชาชนร่วมกันสืบสานคุณค่าสาระและสิ่งที่ดีควรทำของประเพณีสงกรานต์ เช่น การทำความสะอาดบ้านเรือน วัด ศาสนสถานที่นับถือ สถานที่สาธารณะ ทำบุญตักบาตร ปฏิบัติธรรม ฟังเทศน์ สรงน้ำพระพุทธรูป ขอพรผู้สูงอายุ

๒.๔ รมรณรงค์ให้แต่งกายที่สร้างภาพลักษณ์ความเป็นไทย เช่น ใช้ผ้าไทย ผ้าท้องถิ่น ชุดไทย
ย้อนยุค หรือชุดสุภาพ เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างการรับรู้ถึงอัตลักษณ์ความเป็นไทยต่อชาวต่างชาติ

๒.๕ ขอความร่วมมือหน่วยงานต่าง ๆ สนับสนุนศิลปินพื้นบ้านในการจัดกิจกรรม การละเล่น
และการแสดงทางวัฒนธรรม ประเพณี ที่ท้องถิ่น ตามแนวทางมาตรการเทศกาลสงกรานต์ ๒๕๖๖
เพื่อเป็นการถ่ายทอดมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม และให้เด็ก เยาวชน ประชาชนทั่วไป ได้ร่วมกันสืบสานประเพณี
โดยคำนึงถึงวัฒนธรรมที่ถูกต้องเหมาะสม และร่วมกันเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม

๒.๖ หน่วยงานด้านความมั่นคง ความปลอดภัย และด้านบริการประชาชน ให้รักษามาตรการ
ด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด เพื่อให้สงกรานต์เป็นช่วงเวลาที่สร้างความสุข ประชาชน
และนักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๒.๗ ขอความร่วมมือประชาชนที่ใช้ยานพาหนะและใช้ถนนให้ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎจราจร
อย่างเคร่งครัด รวมถึงช่วยสอดส่อง หรือแจ้งเจ้าหน้าที่ในกรณีพบเห็นผู้ที่ปฏิบัติตนไม่เหมาะสม

๒.๘ การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม ๖๐๘ (กลุ่มเสี่ยง) ให้รักษามาตรการการป้องกัน
การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา COVID-๑๙ และโรคทางเดินหายใจ ควรมีอุปกรณ์ป้องกันเพื่อสุขอนามัยที่ดี
ของผู้เข้าร่วมงาน

๒.๙ ส่งเสริมภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประเพณีสงกรานต์
ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และนานาชาติ ในโอกาสที่สงกรานต์ในประเทศไทย เป็นรายการตัวแทน
มรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ ที่เข้าสู่การพิจารณาของยูเนสโก
